

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prima est facillime possibilitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De aduentu dñi in mētē. Fo. XII

tionis: cū dicit. vt eos q̄ sub lege erāt re/
dimeret. **S**cōda ē vtilitas diuine adopti/
onis: cum dicit. vt adoptionē filioꝝ dei reci/
perem. **Q**m̄ autē istis filij dei misit deus
sp̄m filij sui in corda v̄sa clamantē abba p̄/
Itaq̄ tā non est seruus sed filij. j. Joā. iij.
Videte qualē paritatē dedit nobis deus
vt filij dei nominemur et simus. **T**ercia
est vtilitas eterne gl̄ificationis siue here/
ditationis cū dicit. q̄ si filius et heres per
deum. In qua gl̄ificatione h̄ plena deita/
tis p̄cipatio. Ad hoc q̄ dei filius huma/
nitate assumpsit vt nos sue diuinitatis tri/
bueret esse p̄cipes. Aug. in quodā ser. de
nat. dñi. Deus factus est homo vt homo
fieret deus.

Hec de aduentu p̄mo dñi.

Sequit de scōdo.

Dico de aduentu dñi in carnem
et cuius p̄sideratione sumenda
est p̄ma excitationis rō. vt viciā
a somno surgamus: qz vt dicunt verba p̄/
posita. Hora est tā nos de som. sur. q̄ dez
rō est stimulatio amoris. Nunc dicitur su/
mus aduentu ei⁹ in mētē ex cui⁹ consi/
deratione sumenda est scōda rō excitationis
q̄ est afflictio doloris. Excellet autē iste a/
uentus alios duos tripl̄. Primo qz iste ē
totius trinitatis. Non autem alij. Jo. xiiij
Ad eum veniemus et mansionē apud euz
faciemus. Secundo qz ille est tm̄ bonoꝝ:
alij tam bonoꝝ q̄ maloꝝ. Non em̄ ha/
bitat per gratiam nisi i bonis. Quia vt di/
cit Haymo super Joā. iij. Quid⁹ inba/
bitat: mūdā querit pomuz. Tertio quia
alij aduentus sunt ad nos: sed iste in nos.
Venit enim sp̄ualiter in nos in nobis mā/
surus. Joā. xiiij. Vos cognoscetis quia
apud vos manebit et in vobis erit. **Q**uā/
magna securitas habere deum in se. **V**a/
gnū thesaurum habet q̄ deum habet.
Circa hunc igitur aduentū noxande sunt
tres principales considerationes que pec/
catoribus in peccato dormientibus dolo/
ris afflictionem ingerere debent per quaz
a peccati somno excitari possint. Quid ei
magis dolendum q̄ per voluntariam ne/
gligentiam tanto hospite priuari et diabo/
lo subijci.

Prima est facillime possibilitas

Scōda est certissime necessitatis
Tercia est fructuosissime vtilitatis
Prima igitur est consideratio facillime
possibilitatis quam satis ostendit do/
minus Jo. xiiij. di. Siquis diligit me ser/
monē meū ser. et. et ad eum veniemus et.
Ideo petit Aug. di. Te clementissime in/
uoco in animā meā quā preparas ad capi/
endum te ex desiderio qd̄ inspiras ei. In/
tra rogo in eam et coopra eam tibi vt pos/
sideas illon quā fecisti et refecisti. vt habe/
am te velut signaculum sup cor meū. Ber/
nar. in med. Beata mens apud quā de⁹ re/
quiem inuenit et in cuius tabernaculo re/
quiescit. Beata q̄ dicere potest. Qui crea/
uit me requieuit in tabernaculo meo. Ne/
gare si quidem ei requiem celi non poterit.
Hec ille. Facilis autē possibilitas habendī
deum habitantem per gratiam manifeste
patet ex tribus.

Primū est capacitas receptiua ipsi⁹ sez
anie recipientis.

Scōm est liberalitas collatiua ipsi⁹ dei
seipm̄ libere conferentis

Tertium est benignitas confortatiua.
ipsius dei fm̄ anie dispositionē venientis.

Primo ex capacitate re/
ceptiua. Est enim humana ania dei capax

Bern. in med. Deus siquidem nostra eo
ipo imago eius est: quo gius capax ē. Non
p̄pterea autem dei imago est qz sui memi/
nit mens: sezq̄ intelligit: ac diligit / sed qz
potest meminisse et intelligere: ac diligere euz
a quo facta est quod cum facit sapiens ip̄a
fit. Idem. Ad imaginē quippe dei facta ē
anima rationalis et ceteris omnibus oc/
cupari potest: impleti autem nō potest.
capax enim dei et quicquid deo minus est
non eam implebit. Idem super Lantica
sermone lxxij. Quid non tute Presumat
antia apud eum cuius se insignem cernit
imaginem: illustrem similitudine nouit:
tantum est vt curet nature ingenuitate vi/
te honestate seruare.

Scōdo ex liberalitate colla/
tiua. quia ip̄e domin⁹ seipm̄ liberalissime
nobis donare dignetur. Unde dicit diuini
na sapiētia Proverbioꝝ. viij. Delecte mee

¶ Sermo de aduentu dñi in mētē

esse cum filijs hoim. Et Apocal. iij. Ecce ego sto ad ostiū r p. h. si quis audierit vocem meā r aperit ianuā introibo ad illum r tenabo eū illo r ipse mecum. Unde bene liberaliter se offert. Et Cantic. v. clamat. Apertis foros mea: imaculata mea: cōtuba mea. Cōsidera bñ q̄dulciter inuitat r petit cor sibi apiri yr in eo habitet. et Sach. j. Conuertimini ad me: r ego cōuertar ad vos. O inefficācs pelagus diuine misericōdie: oibz se offert: memini se negat nisi repellēt. Proptus igit est inexcusabilis hō q̄ deum in se p̄ grām non habet. q̄ yr dicit Aug. li. de pnia. Semp p̄sto est gratia si nō fuerit repulsa. de q̄ sūū est semp ispirat si est q̄ recipiat. Ansel. Hō nō hz gratiam: non qz hanc nō dat deus: sed qz hanc nō accipit hō. i. nō se disponit ad recipiendū. Sol q̄ntū est de se oibz se cōdicat: sic lux gratie. Eccl. xliij. Sol illuminans respicit oia: nisi inueniat q̄ sibi repugnet. sicut sol nō intrat domū p̄ter obfsculū. apertis foris nō intrabit domū r illuminabit eā. Et sicut dicit Innocentius. Gratia q̄dem mereri nemo pot̄ q̄ gratia dat: s̄z demereri q̄s pot̄. ideo si non est impudū hōi mīni q̄ grām non meret: r̄n̄ imputanduz est eisi grām demereri. O q̄s fatuz: q̄ntū tales q̄ se ad grām dei non disponunt. P̄no qz sunt sicut paup̄ cui offert denarius aureus nec vult ap̄remanū yr recipiat. si talis itaqz fame mōriat: est inexcusabilis. qz est culpa sua si nō habet qd̄ comedat. Secundo est sicut vincet̄ cui auz apertis carcer non vult exire. Gratia em̄ q̄i semp est p̄sens yr dissoluat pctōp̄ vincula r aiam de pcti carcere educat. Item est sicut infirmus cui offert inedicina nec vult accipere. Item si offert lumen alicui r non vult ap̄re oculos suos: q̄ cadit eius culpa est. Sic grā ē lux rē oibz clarū. Joan. ij. Lux venit in mundū r dilexerunt homies magis tenebras q̄ lucem.

Tertio appet facilis pos-
sibilitas hñdi dei grām ex benignitate cōformatiua. Et benignitate nāqz iextimabili aduentū suū cōformat dispositiōi recipientis. Cyprianus ad Donatū. Quantū illic capax fidei afferat: tantū inde grē inundanter haurit. et Bern. sup. Cant.

Qualē te p̄paraueris deo: talis oportet vt appareat tibi deus. Idē sup. Qui habitat p̄tu. iij. Sicut sol iste corpore? h̄ bonus sit et valde necessarius: r̄n̄ rferuor eius si temperatus nō fuerit: infirmo capiti r splendo r infirmis oculis nocet: nec est solis culpa: sed infirmitas. Sic etiā sol iusticie ē. Unde r dicit. Noli nimū esse iustus. nō qz iusticia bona nō sit: sed qz dum adhuc infirmus sumus oportet ipam nobis bonā grāz tempari: ne forte elationis aut indiscretiōnis vicium incurramus. Quid est em̄ qz incessanter orantes nō possumus ad eam quā desideramus abundantiam grē puenire: Putamus qz auarus aut inops factus est deus: impotēs aut inexorabilis: Absit h̄ p̄lius absit. sed ipse cognouit figmentū nostrū. nō r̄n̄ p̄terea a petitione cessanduz est. qz et si nō dat ad satietatē: dat ad sustentationē. Hec ille. Venit igit deus in mentē aliter et aliter s̄m dispositionē mentis. Unde p̄ distinguitur triplex ei aduentus in mentem. scz occultus: dubius: r manifestus. Et figuratiue sicut isti aduentus: quia ch̄s venit n̄ rē plū occulte. Joā. vij. Nos ascendite ad diē festū hūc ego aut non ascendā rē. Sequitur. Ipe ascendit ad diē festū nō manifeste: sed q̄i in occulto. Venit etiā dubie in templū. In Joā. x. dicebat iudei in porticu templi. Quousqz aiam n̄fam tollis: Si tu es ch̄s dic nobis palam. Manifeste etiā in templū venit. sicut q̄i fecit flagellū de funiculis r eiecit vendētes rē. vt h̄z Mat. xxi. Sicut post resurrectionem apparuit occulte sub habitu pegrini: vt h̄z Lu. vl. Et magdalene in specie hortulani: vt h̄z Joā. an. xx. Apparuit etiā dubie iuxta mare rybatiadis: alijs dicentibus qz dñs est: alijs putantibus phāraisma esse. Manifeste etiā apparuit cū ianuis clausis ad discipulos intravit: vt h̄z Jo. xx. r Lu. vl. Ber. Quicquid de hominū corporaliter exhibuit: in nobis spūaliter opatur. Idē. Oia q̄ de saluatore legimur sunt antiqz medicāmia.

¶ Primus itaqz hñdi aduentus in mentē est occultus: cū vix de p̄ grām sic hoim inhabitat vt mortalia nō committat: r̄n̄ dulcedinē affectus non sentiat: nec in magis operibus se exerceat. Ber. de libero arbitrio. Ubi ingreditur gratia: pcti potestas minuit. Aug. Sola grā liberant hoies a

De certissima necessitate Fo. XIII

malo. Hec ille. Sed non sp est manifesta ista gra. Ps. Vestigia tua no cognoscent
Secundus aduert dubius: cum. s. mutationes nouar affectionu in nob cognoscimus z sentim? qz ptem et veniale qd pti placuit/displacet. Aug. li. de pen. Vere penitere no hois est: sed dei gre. sed in dubie qa cum pnia sit amara: gra dei est dulcis. Sap. xv. Q. q. bon? z q. suauis est dne spiritus tu? in nob. Iste itaqz aduent? dubi? est: qz partim nos? z pti ignotus. Et h on? ex tribz. Primo ex accipierz inhabilitate q cu multoz maloz sit sibi conscius: no pot accipe aliter spum scem nisi argue/tem: lz sit dulcis. vt por? etiā dulcis amarus videt sebricitati. Joā. xvi. Cū venerit ille arguet mundū de pctō. Scdo pp? gre nouitate. Unde cum iudei pmo acceperūt māna inuitarū: dixerunt/mādu. i. qd hoc est: vt h? Ezo. xvi. Tertio ppter effectiuuz qritatem. qd vt meli? intelligat: oportz p similitudine declarari. Verbi gra Sol em materialis cū radios suos in nube am pūat: res in nube aq.ica colores opat. o ge dissimiles radijs suis: sicut apparet in iride: vtz viridē: glaucū: z rubeū. qz colorū varietas pncipalr ex nube pcedit. Sp ritualiter Sol i. q. tice de? n? cū pmos radios gre sue ex sui pntia in aiā mittit qz inuenit eā hūore vicioz z nube pctōz offuscata: ex vaporibz infectiois pcti obūbra/ra: tres colores in ea appēbūt. Nā p viridēdem colorē q est pgregatiuus visus/itelligit cognitio suppsit. Per glaucum/terroz cuius plerunqz signū est z tremor de pctō Per rubeū pō verecundia: q tria simul in
Tertius ē ad? (vera pnia confuūit. uent? manifest? Nā sicut fili? dei ad nos venies: se vtz cē messiā ostēdit signis mirabilibz: vt testat euāgeliiū Mat. xj. Euntes renūciare Joāni q audist? z vidistis: Lecū videt: surdū audist? z. Sic etiā vt dicit Bern. vult manifestare aduentū suum in mentē p signa pportionabilia. Vide si vis in ser. dnice tertic aduent? Hec de prima consideratione.

Sequit de secunda. Ecūda est consideratio certissime necessitat. Qibz em est gratia necessaria. Ro. ij. Q. s. peccauerūt et egent gra dei. Sicut em ois creatura in

seipsa est defectibilis z indiget cōseruato/ re vt subsistat z pmaneat in esse nature: sic ois rōnalis creatura gra indiget vt sit i bono esse. ij. Ro. ij. Nō sum? sufficiens ali? qd cogitare a nob qst ex nobis. sed sufficitia nra ex deo est. Joan. xv. Sine me nihil potestis facere. Et Aug. li. de tri. Magna hois miseria sine illo ce sine q no pot bene esse. Est aut huiusmodi aduentus nobis necessarius maxime ad tria.

Primo ad expellēdā spūalis nequitie inhabitationem.

Secundo ad euadēdā iudicialis sententie confusionem.

Tertio ad euadēdā personalis conscientie conditionem

Primo igitur zc. **H**abitat em diabolus in his in qbz no habitat deus. Apoc. xvij. Cecidit babilō z facta est habitatio demonioz. Nō pot aut diabolus expelli a cordi hois nisi ventat de? Q. q. miserū q diabolus expellere negligūt maxime in hoc sacro tpe dnici aduentus. Bern. in psona dñi. Quid cause q inimicō meo vroz pot? vultis seruire qz mibiz Tales in quā miseri sunt. Tum ppter diuine bonitatis inuitosam expulsiōne. Tales em vt dicit B. ul. lugd. saluatozē aduentē qū manibz a se repellūt. m. z em factū ut iter se z saluatozē. B. q. lit. Iniquitates vte diuiserunt inter vos z deū vestz. Cū ppter diabolice pēar? pnciosaz subiectio/ nem: qz sunt serui diaboli. Jo. viij. Qui facit pctm seruus ē pcti. glo. i. diaboli. Tuz ppter vcture solēnitaz dānosam abustionē Tales em q nolūt ppare corda ad suscipiendū dñm spūalr mntis abutund? festiuitate dnice natiuitat: quā si digne celebrare voluerim? oportz ipm dñm spūaliter nasci i cordibz nostris. Nec em qz nobis pdesset chzm natū fuisse p nobis nisi nasceret in nobis. vt sic possunt dicere Joā. j. Verbu caro factū est z bitauit in nob.

Secundo est necessarius

iste aduent? ad euadēdā iudicialis sententie confusionē. Hier. xvij. Dñe oēs q te derelinquunt z fundent. Q. qntam tristitie causam habent tales q deū derelinquunt: deū non qruunt. Exemplū. Si sint duo in